20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން
29 ޖުލައި 2024
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އ އިމ ރ ތް (ކޮ މިޓީކުރ ކޮޓަރި)12
ފެށުނު ގަޑި: 11:00

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުގަ އްރިރު؛ ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަލީ{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް މަރުޙަބާ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް. މި
ބައްދަލުވުމަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ، ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުއްލަޠީފް، މުޙައްމަދު
އިބްރާހީމް، ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އައްބާސް.
ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސިނާން. ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
މުޙައްމަދު ޢަބްދުއްރަޙްމާން. މަޑަވެލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމީޒް އަދި އަޅުގަނޑު ގައްދޫ
ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަލީ. އާދެ! މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައަކީ ، ގެދޮރުވެރިޔާ
ސްކީމްގެ ދަށުން ފުލެޓު ލިބޭނެ ކަމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ ހައުސިންގ އެންޑް
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ރަސްމީ ވެބްސައިޓުގައި ގެޒެޓުކުރެވިފައިވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކާއި އަދި ކަމުގެ މަސްލަހަތު
އޮތް އެންމެހައި ފަރާތްތަކުގެ ފުލެޓުތައް ބާތިލުނުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ޕެޓިޝަނާ ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް
ހައުސިންގ ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓުގެ ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކުރެއްވުން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީގެ، ހައުސިންގ
މިނިސްޓަރ ޑރ. ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު އަދި އެ މިނިސްޓްރީގެ ޓީމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުޙަބާ. ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު
އަޅުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ތައާރަފެއް މިނިސްޓަރަށް އަރުވަ އިލާނަން. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ބޭފުޅެއް
ވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ވާތްފަރާތުން ފައްޓަވައިދެއްވުން އެދެން.
ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑަކީ ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު. އަޅުގަނޑަށް ކިޔަނީ އަޙްމަދު އައިފާން. އަޅުގަނޑަކީ
ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ ނައިބު މުގަ އްރިރު.
ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މު ގަ އްރިރު. އަޅުގަނޑަކީ ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދު.
އަޅުގަނޑަކީ މި ކޮމިޓީގެ މެންބަރެއް.
1

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު.
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް.
ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢައްބާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢައްބާސް.
ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސިނާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހިތަދޫ އިތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސިނާން.
އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝިފާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝިފާޒް.
ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުއްރަޙްމާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުއްރަޙްމާން.
މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމީޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:
މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމީޒް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އަދި އަޅުގަނޑު މިއީ ގައްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަލީ އަދި
ކޮމިޓީގެ މު ގައްރިރު. މިހާރު މިއަދުގެ ބައްދަލުވުން އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް ގެންދަން ނިންމާފައި އޮތް ވަގުތަކީ 1
ގަޑިއިރު. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް މިއަދު ސުވާލުކުރައްވާއިރު ގައި މި މައުޟޫޢާ ގުޅޭގޮތުން،
2

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
މިއަދު ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ސުވާލުކުރެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އެއްކަމަކަށް، މިއަދު މި
ދިމާވެގެން އުޅޭ މައްސަލައަކީ، ގެދޮރުވެރިޔާ ސްކީމްގެ ދަށުން ފުލެޓު ލިބޭނެ ކަމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް
ޕްލޭނިންގ ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ރަސްމީ ވެބްސައިޓުގައި ގެޒެޓުކުރެވިފައިވާ އެންމެހައި
ފަރާތްތަކާއި، އަދި ކަމުގެ މަސްލަހަތު އޮތް އެންމެހައި ފަރާތްތަކުގެ ފުލެޓު ބާތިލުނުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ
ޕެޓިޝަނެއް. މިއާ ބެހޭގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލު މިކޮށްލައްވަނީ. ދެން
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ފަދައިން ގެދޮރުވެރިޔާ ސްކީމަކީ ، މި 4 ހާސް ފުލެޓުގެ މައްސަލައަކީ ވަރަށް ގިނަ
ރައްޔިތުންގެ ކަންބޮޑުވުމެއް. ދެން ވީމާ، މިއަދު މި ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނާއި، އަޅުގަނޑުމެންގެ
ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވުމަށް ހައުސިންގ މިނިސްޓަރ ޑރ.ޢަލީ ޙައިދަރު އަދި އެ މިނިސްޓްރީގެ ޓީމް ބައިވެރިވި
ކަމަށް ޓަކައި އެ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުޙަބާ އަދި ޝުކުރުދަންނަވަން. ދެން މިއަދުގެ މި
ކޮމިޓީ ކުޑަކޮށް ގެންދާނެ ގޮތެއް އަޅުގަނޑު ކުޑަކޮށް ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް ކިޔައިދެއްވާނަން.
މިއަދު މި ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ވެސް ސުވާލުކުރެއްވުމަށް ތިން މިނެޓުގެ
ވަގުތުކޮޅެއް ލިބިގެންދާނެ. ދެން މި ތިން މިނެޓު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ބޭނުންފުޅުވާ ކަމަށް ވާނަމަ، އެއްފަހަރާ
ނުވަތަ ވަކިން ވަކިން ވެސް ނެގިދާނެ. ދެން މިނިސްޓްރީގެ ޓީމާ ސުވާލުކުރައްވާއިރު ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރެއް
ވެސް މިއަދު ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ސުވާލުކުރެއްވުމަކީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދޭކަމެއް. އަދި
ޖަވާބުދެއްވުމުގައި މިނިސްޓަރ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސުވާލުތަކުގެ ޖަވާބު މިނިސްޓަރަށް ދޫކޮށްލައްވާނަން. އެ ގުޅުން ނެތް
ސުވާލެއްވެއްޖެއްޔާ މިނިސްޓަރުގެ ހަމަ އިޚުތިޔާރުގައި އޮތީ ޖަވާބުދެއްވުމާއި ނުދެއްވުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު
ވަގުތު ސަލާމަތްކުރުމުގެ ގޮތުން މިހާރު ފުރުޞަތަށް ހުޅުވައިލާނަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް. އާދެ! ދެން
ފުރުޞަތަށް އެދޭ ބޭފުޅުންގެ ތަރުތީބުން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ދެމުންދާނަން. ޝުކުރިއްޔާ. މަޑަވެލި ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމީޒްއަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން.
މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމީޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގަ އްރިރު. އާދެ! އަޅުގަނޑު ކުރާ ސުވާލަކީ މިނިސްޓަރާ، މި 4 ހާސް ފުލެޓު އޭ.ސީ.ސީން ބަލާފައި މި
ވިދާޅުވަނީ 800 ފުލެޓު ކަމަށް ރަނގަޅު ފުލެޓު މިހިރީ ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް ރައްޔިތުންނަށް ދެވިފައި މިހިރީ. އަނެއް
3200 ފުލެޓަކީ ސައްޙަ ނޫން ފުލެޓުގެ ގޮތުގައި މީހުންނަށް ބަހައިލާފައި ހުރި. އެހެންކަމުން، މިނިސްޓްރީގެ
ވިސްނުމަކީ ކޮބައިތޯއޭ މި 3200، ފުލެޓު ކޮން އުސޫލުތަކަކުންތޯ ރައްޔިތުންނަށް ދެން މި ފުލެޓުތައް ލިބިގެންދާނީ؟
3

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
މީގެކުރީގައި މި ކަމަށް އެޕްލައިކޮށްފައި ތިބި މީހުންނަށް އިތުރު ފުރުޞަތުތަކެއް ދެވިގެންތޯ ނުވަތަ އަލުން މުޅި
ރާއްޖެއަށް މި 3000 ފުލެޓު އިޢުލާނުކުރެވިގެންތޯ މިކަން ކުރިއަށް ގެންދާނީ؟ އެހެންކަމުން މިނިސްޓްރީގެ
ވިސްނުންފުޅު އަޅުގަނޑު ދެނެގަންނަން ބޭނުންވޭ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިނިސްޓަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ހަމަ ތި ވިދާޅުވީ ޕެޓިޝަންގައި އޮތް ވާހަކަހެން.
އަޅުގަނޑުމެން އެ ލިސްޓު އުވައިލާނެތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ނޫންތޯ ޕެޓިޝަންގައި އޮތީ؟ ރަނގަޅު، ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން
ގަސްތެއް ނުކުރަން ލިސްޓު އުވައިލާކަށެއް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ރީއިވެލުއޭޓު ކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދާނަން ހަމަ
އެ މަސައްކަތް އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުއްރަޙްމާނަށް
ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުއްރަޙްމާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ފުލެޓުތަކަށް މީހުންނަށް ނުވަދެވޭ ކަމުގައި ވާނަމަ، ރައްޔިތުން އެ ވާހަކަދައްކާނެ. ހިޔާ ފުލެޓުތަކަށް މީހުންނަށް
ނުވަދެވިގެން ކުރީ ސަރުކާރަށް ވެސް ޕްރެޝަރ ބޮޑުވި. އެހެންކަމުން، މި ފުލެޓުތަކަށް މީހުންނަށް ވަދެވޭނެ ގޮތަށް
މަސައްކަތްކުރެވިފައިވަނީ ކިހާ މިންވަރަކަށްތޯ؟ އަދި ފުލެޓުތަކަށް މީހުން ވެއްދެވުމަށް އެއްވެސް ޕޮލިސީއެއް
ކަނޑައަޅާފައިވޭތޯ؟
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
4

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
ކަނޑައެޅިގެން މި މައުޟޫޢާ ގުޅޭ ސުވާލެއް ނޫން ނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ އެއްޗެއް ދަންނަވައިލާނަން އިނގޭތޯ.
އަޅުގަނޑުމެން މި ރާވަނީ ފުލެޓުތައް އިމާރާތްކޮށް ނިމޭހާއިރަށް ފައިނަލް ލިސްޓެއް ތައްޔާރުކުރެވޭ ވަރަށް މަސައްކަތް
ކުރިއަށް ގެންދަން. އެހެންވީމާ، ފުލެޓުތައް ހުހަކަށް ނުހުންނާނެ ހަދައި ނިމިގެނެއް އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
މުޙައްމަދު ޢައްބާސްއަށް.
ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢައްބާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މު ގަ އްރިރު. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރ އަދި މިނިސްޓަރގެ އަރިހުގައި ވަޑައިގެންނެވި ޓީމަށް.
އަޅުގަނޑުގެ ދެ ސުވާލެއް އެބައުޅޭ. އެއް ސުވާލަކީ ސީދާ ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް. އަނެއް ސުވާލަކީ ސުވާލު ވަށައިގެން
ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް. އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، މި 4000 ފުލެޓު މިއީ ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން
ވަރަށް ބޮޑު އާބާދީއެއްގެ ބޯހިޔާވަހިކަމާ ވަރަށް ބޮޑަށް ގުޅިލާމެހިފައިވާ މައްސަލައެއް. ކުރީ ސަރުކާރުން ވެސް އަދި
މި ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން ވެސް މިކަންތައް ވަކި ކޮޅެއްގައި ނުޖެހި މި ދަނީ. މިނިސްޓަރގެ ވިސްނުންފުޅުގެ އެބަހުރިތޯ
ނުވަތަ މިނިސްޓްރީގެ ވިސްނުންފުޅުގައި އެބަހުރިތޯ މިހާރު އާންމުކުރެވިފައިވާ 4000 ފުލެޓު ލިބޭނެ ކަމަށް އެ
ލިސްޓުކުރެވިފައިވާ ހަތަރުހާސް މީހުންގެ ތެރެއިން އެ ލިސްޓުކުރެވިފައިވާ މީހުންގެ ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު ވަޒަންކުރުން؟
މިއީ ސައްޙަ މަޢުލޫމާތުތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބެއްލެވުމުގެ ވިސްނުންފުޅެއް އެބަ ގެންގުޅުއްވަންތޯ؟ އެއީ އަޅުގަނޑުގެ
ފުރަތަމަ ސުވާލު. ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް މިއަދު ދިމާވެފައިވާ ބޯހިޔާވަހިކަމަކީ، ޚާއްސަ ކޮށް މި
މާލެ ސިޓީ އޭރިއާގައި ދިމާވެފައިވާ މައްސަލައަކަށް ވެފައި، މީގެ ކުރީގެ ސަރުކާރުތަކުން ވެސް ހައުސިންގ
މަޝްރޫޢުތަކެއް ކުރިއަށް ގެންދެވި، އެކަމުގައި އެ ބޭފުޅުންގެ ބޯހިޔާވަހިކަމުގެ ދަތިތަކެއް ހުރިކަމަށް އޮޅުވައިލައިގެން
އެކިއެކި މަޢުލޫމާތުތައް ދީގެން ފުލެޓުތައް ހޯދައި، އެ ފުލެ ޓުތަކުގައި ދިރި އެއްބަޔަކު އުޅެ، އޭގެތެރެއިން ބޮޑު
އާބާދީއެއް ފުލެޓުތައް ބޮޑު އަގުގައި ކުއްޔަށް ދީފައި އެ ތަންތާނގައި ދިރިނޫޅޭކަން ފާހަގަކުރެވޭ. ހަމަ އެއާއެކު
ރައީސް ޑރ. މުޙައްމަދު މުޢިއްޒުގެ ވަޢުދުފުޅާ އެއްގޮތަށް މިހާރު އޭގެއިން ފުލެޓަކުން ނެގެނީ 4000 ރުފިޔާގެ ވަރަށް
ކުޑަ ކުއްޔެއް. އެކަމަކު ރެންޓު ކޮށްގެން އުޅޭ ބޭފުޅުންނަށް އެބަ ލިބޭ ވިއްސަކަށް ހާސް ރުފިޔާގެ ބޮޑު އާމްދަނީއެއް.
5

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
މިކަމާ ދޭތެރޭގައި މިނިސްޓްރީގެ ސިޔާސަތަކީ ކޮބައިތޯ؟ އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް
ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ1 ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަން މިނިސްޓްރީގެ ޓީމަށް.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ސުވާލަށް. ފުރަތަމަ ސުވާލުގައި އެއްސެވީ ދިރިއުޅުމުގެ
ހާލަތު އަޅުގަނޑުމެން ވަޒަންކުރަން ކުރާނެތޯ ނޫންތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރާނަން. އެކަމަކު ކުރާނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ލިބެންހުރި ހެކިތަކަށް ބަލައިގެން އިނގޭތޯ. އެއީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު ވަޒަންކުރުމަކީ އެންމެ
ބޮޑަށް އޮޅުވައިލުން އައުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ދާއިރާ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ކަންތައް އަޅުގަނޑުމެން ބަލާނީ
އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބެންހުރި ރަސްމީ މަޢުލޫމާތުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް. އެހެންވީމާ، އެ
ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަ އިލީ. ދެން ދެވަނަ ސުވާލަކަށް ތި ވިދާޅުވީ، ވަރަށް ބޮޑަށް އޮޅުވައިލުމުގެ މަތިންނޭ ގިނަ
ފަރާތްތަކަށް މިހިރީ ކުރީގައި ފުލެޓުތައް ލިބިފައި ދެއްތޯ. އެހެންވީމާ، އެހެންވީ ވެސް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ
އޮޅުވަ އިލުމަށް ފުރުޞަތު ދެވިފައި އޮތީމަހެން އިވެލުއޭޝަންގެ ތެރޭގައި. ދެން ކުއްޔަށް ދިނުމާއި އެތާނގައި ނޫޅުމާ
އެއީ ޔަގީނުން ވެސް އެއީ ބޯހިޔާވަހިކަމެއް ބޭނުންވެގެން އުޅޭ ބަޔަކު ނަމަ ކުއްޔަކަށް ދުލެއް ނުކުރާނެ. އެތާނގައި
ނޫޅެ އެހެން ބަޔަކަށް ދީގެނެއް ނޫޅޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ދެވިފައި މިހިރީކީ ހައްގު މީހުންނަކަށް
ނޫންހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ކުރީގެ ބައެއް ފުލެޓުތައް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން އެ
ސުވާލާ ގުޅިގެން.
ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢައްބާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، އެކަމާ ދޭތެރޭގައި ފިޔަވަޅެއް އެޅުމަށް ނޫނީ އެކަމާ ދޭތެރޭގައި ވަކި ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރުމަށް
މިނިސްޓްރީގެ ވިސްނުންފުޅު ގެންގުޅުއްވަންތޯ؟
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
6

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެ ކަންތައް ވިޔަނުދޭންވެގެން އަޅުގަނޑުމެން ބަލާނަން ވީހާވެސް ބޮޑަކަށް ހައްގު
ފަރާތްތަކަށްކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުލެޓުތައް ހަވާލުކުރެވެނީ. ހައްގު، އެންމެ ބޮޑަށް ބޭނުންވެފައި ތިބި އެންމެ
ހައްގު ފަރާތްތަކަށް ދީފިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެގޮތަށް ކުއްޔަށް ދިނުމާއި، އެތާނގައި ދިރިނޫޅުމާ ނާންނާނެހެން.
އެކަން ޔަގީންކުރާނަން އަޅުގަނޑުމެން އިނގޭތޯ މިނިސްޓްރީން.
ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢައްބާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަދިވެސް އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކަށް މުގައްރިރު ޖަވާބު ނުލިބޭތީ ހަމަ ވަރަށް އިޙުތިރާމާއެކު މިނިސްޓަރު އަރިހުން
އެދެން. މިހާރު ދިރިއުޅެން ދޫކޮށްފައި ހުރި، ދައުލަތަށް ކުޑަ ކުލި ދައްކައިގެން ދިރިއުޅުމަށް ދޫކޮށްފައި ހުރި
ފުލެޓުތައް ބޮޑުއަގުގައި ކުއްޔަށް ދީފައި ހުރި ހުރުމާމެދު މިނިސްޓްރީން ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ގެންގުޅުއްވާނީ ކޮން
ކަހަލަ ސިޔާސަތެއްތޯ؟ މިއީ ރައްޔިތުންގެ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް. ތަކުރާރުކޮށް މި ސުވާލުކުރެވެނީ. މާފަށްއެދެން.
ޝުކުރިއްޔާ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް، ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އާދެ! މިހާރު ދީފައި ހުރި ފުލެޓުތަކުގެ ވާހަކަ ދެއްތޯ. މިހާރު ދީފައި ހުރި ފުލެޓުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ވެސް ކުއްޔަށް ދީފައިކަން ހުރީ އެނގޭ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ފިޔަވަޅުއަޅަން މަސައްކަތްކުރާނަން އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މައުޟޫޢާ ނުގުޅޭ ސުވާލު ގެ މިނިސްޓަރުގެ އިޚުތިޔާރުގައި އޮތީ އެއަށް ޖަވާބުދެއްވުމާއި ނުދެއްވުން އިނގޭތޯ. ދެން
އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާންއަށް.
ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގަ އްރިރު. މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރ އަދި މިނިސްޓަރގެ ޓީމް. އާދެ! ހަމަ އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ،
އަޅުގަނޑުގެ އެބައުޅޭ 4 ވަރަކަށް ސުވާލު. ދެން ވަރަށް އަވަސްކޮށްލާނަން މި ސުވާލުތައް. 4000 ފުލެޓު ތެރޭގައި،
ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި ވަނީ 100 ފުލެޓަކީ ކަސްޓަމްސްއަށް ދެވިފައިވާ ފުލެޓު. ދެން މި
ކަސްޓަމްސްއަށް ދެވިފައިވާ ފުލެޓުތައް ވެސް އިވެލުއޭޓު މި ކުރަނީ ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީންތޯ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ.
7

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
ދެވަނަ ސުވާލަކީ، މި ފުލެޓު ލިސްޓު އިވެލުއޭޝަންގައި ކޮންކަހަލަ ގޮތްތަކެއްތޯ މިހާރު މިނިސްޓްރީން ވިސްނާފައި
އޮތީ މިކަންކަން އިވެލުއޭޝަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތްތަކެއް. ހަމަ ފިޒިކަލީ ގޮސްފައި ބެލުމަށް
އެއްވެސް؛ ގެތަކަށް ޒިޔާރަތްކޮށް މީހުން ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު ބެލުމުގައި ކިހިނެއްތޯ ޢަމަލުކުރާނީ؟ މިއީ ދެވަނަ
ސުވާލު. ތިން ވަނަ ސުވާލަކީ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އިހަށް މިވަގުތަށް މި ދެ ސުވާލު ކޮށްލާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިނިސްޓްރީއަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އާދެ! ދެވަނަ ސުވާލަ ކީ، ކުރިން މެންބަރު ކުރެއްވި ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލެއްވީމަ އެ ސުވާލުގެ
ޖަވާބު އަޅުގަނޑު ދޫކޮށްލަންތޯ؟ އެއީ ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު އަޅުގަނޑުމެން ބަލާނެ ގޮތްތަކާ ބެހޭގޮތުން އަޅުގަނޑު
ދެންމެ ޖަވާބެއް އަރުވައިފިން. އެހެންވެ އިނގޭތޯ. ދެން އިވެލުއޭޓުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނީ ހަމަ
އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއިން ޓީމެއް އެކުލަވާލައިގެން އިނގޭތޯ. ދެން އޭގައި ޓީމް އެކުލަވަ އިލުމުގައި އިވެލުއޭޓުކުރުމުގައި
ދިމާވާ މައްސަލަތައް ޙައްލުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ފުލެޓު ކޮމިޓީއާ މަޝްވަރާކުރާނަން. ދެން ކަސްޓަމްސްގެ 100
ފުލެޓަކީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެއީ ވުޖޫދުގައި ނެތް އެއްޗެއްހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ. އެއީ ކުރީގައި 4000 ފުލެޓު
ދޫކުރިއިރު ވެސް ކަސްޓަމްސްއަކަށް އެލޮކޭޓު ކޮށްފައެއް ނެތް އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޢަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދަށް.
ދިއްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މު ގައްރިރު. މަރުޙަބާ އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ، އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ ޓީމަށް.
އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ ، ރާއްޖޭ ގެ ވަރަށް ގިނަ ބައެއްގެ ދިރިއުޅުމާ ގުޅިލާމެހިފައިވާ މި ބޮޑު ބިޔަ މައްސަލަ ނުނިމި
8

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
ދިގުލައިގެން މި ދަނީ، ވަރަށް ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ވެގެން މި ދަނީ. މިކަން ނިމުމަކަށް އަންނާނީ، މުޅި މައްސަލަ
ނިމިގެން އެ ހައްގު ވެރިންނަށް ކިހާ ތަނެއްގައިތޯ މި ނިމޭނީ؟ މި އަހަރު ތެރޭގައި ނޫނީ ކުރިއަށް ދެ މަސް ތެރޭގައި
ނޫނީ ތިން މަސް ތެރޭގައި މިކަން ނިމިގެންދާނެތޯ؟ ހަވާލުކުރެވޭނެތޯ؟ ދެން ދެވަނަ ސުވާލެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު
ދަންނަވަން އޮތީ ރާއްޖެތެރޭގައި، ރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކޮޅުތަކުގައި ދިރިއުޅޭ ވަރަށް ގިނަ ބަޔަކަށް މި ފުލެޓުތައް
ލިބިފައި އެބަހުރި. ރަނގަޅަށް ވިޔަސް އަދި ނުބައިކޮށްވިޔަސް ވެސް. ދެން މި ލިބޭނެކަމުގެ ފޮނި އުއްމީދުގައި އެ
ބޭފުޅުން، އެ ރައްޔިތުން ތިބީ މި މާލެއަށް ކުޑަކޮށް ބަދަލުވެފައި، ނޫނީ ތައްޔާރަށް ތިބީ މި ލިބޭނެ ކަމުގައި
އުއްމީދުގައި. ލިބިފައި އޮތް ކަމަށް ލިޔުން ވެސް ބައެއް ބޭފުޅުންނަށް މި އޮތީ އެގޮތަށް ލިބިފައި އޮތް ކަމަށް އެ
ބޭފުޅުން ދެކެނީ. ދެން މި މައްސަލަ ނުނިމި ދިގުލައިދިޔުމުގެ ސަބަބުން އަނެއްކާވެސް ރައްޔިތުންނަށް އިތުރު
ތަކުލީފުތަކެއް އުފުއްލަން މި ޖެހެނީ. ލިބޭނެ ކަމެއް ނުލިބޭނެ ކަމެއް ޔަގީންނުވާތީވެ. އެ މުޅި މައްސަލަ
ޙައްލުވެގެންދާނީ ކިހާހިސާބެއްގައިތޯ؟ މި އިތުރަށް މިނިސްޓަރުގެ ވިސްނުންފުޅު އެބަހުރިތޯ މި ތަން އަނެއްކާ އިތުރަށް
އިޢުލާންކޮށްފައި އަނެއްކާވެސް އާ ފެށުމަކުން ފަށައިގެން މި ގެންގުޅޭނަންތޯ؟ މިއީ އެއްވެސްވަރަކަށް ގެންގުޅޭ
ވިސްނުމެއްތޯ؟ މިހާރު ދީފައި ހުރި ފަރާތްތަކަށް ނުވަތަ ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކަށް އެ ފަރާތްތަކަށްތޯ ދެން ވެސް ހަމަ މި
ރަނގަޅުކޮށްގެން އިޞްލާޙުވެގެން އައި ނަމަވެސް ލިބޭނީ މި ހުށަހެޅުން 7000 ވެއްޖެއްޔާ 4000 ،7000 ވެއްޖެއްޔާ
4000، އެ ފަރާތްތަކަށްތޯ ލިބޭނީ؟ އިތުރަށް އިޢުލާންކޮށްގެން އާ ބަޔަކަށް ކުރިމަތިލުމުގެ ފުރުޞަތުދޭނަންތޯ
ނުދޭނަންތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ވެސް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ދެވިއްޖެހެން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު
ދެކޭ ގޮތުގައި؛ އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ ފުލެޓު ލިސްޓު އުވައެއްނުލާނަމޭ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެ ހުށަހަޅާފައި ތިބި
ފަރާތްތަކުގެ އިވެލުއޭޝަނެއް ހަދައިގެން، ތި ވިދާޅުވާހެން ރާއްޖެތެރޭ މީހުންނަށް ލިބިފައި ހުރި ކަމަށް ވަންޏާ،
ރާއްޖެތެރޭގައި ދިރިއުޅޭ ބަޔަކަށް ލިބިފައި ހުރި ކަމަށް ވަންޏާ އެ ކަންތައް ވެސް ފާހަގަކޮށްގެން، އަޅުގަނޑުމެން
ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް ވިހާވެސް އިންސާފުވެރިކަމާ އެކީގައޭ އަޅުގަނޑު މި ކަންތައް ނިންމާނީ އިނގޭތޯ. ދެން
އެއްސެވީ ކިހާތާކުތޯ ނިމޭނީ. އަޅުގަނޑުމެން އެ ސުވާލަށް ވެސް ކޮންމެވެސްވަރެއްގެ ޖަވާބެއް އަޅުގަނޑަށް
ދެވިއްޖެހެން ހީވަނީ ތަންކޮޅެއް ކުރީގައި. އެއީ އިމާރާތްކޮށް ނިމެންވާއިރަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ހުރިހާ، ހޮވޭ
ފަރާތްތައް އިޢުލާންކޮށް، ފައިނަލް ލިސްޓު ގެޒެޓުކުރާނަމޭ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަށް އިނގިފައި އޮތް ގޮތުގައި އެންމެ
9

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
ފުރަތަމަ 6 ޓަވަރު، 32 ޓަވަރުތަކުގެ ތެރެއިން ފުރަތަމަ 6 ޓަވަރު ނިމޭނީ އޮކްޓޫބަރު މަސް ނިމޭހާތާނގައި.
އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އެހާތަނަށް އަޅުގަނޑުމެން ފައިނަލް ލިސްޓު އާންމުކުރާނަން އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އިބްރާހީމް ޝިފާޒް، އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.
އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝިފާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. ޝުކުރިއްޔާ އަދި މަރުޙަބާ މިނިސްޓަރ، މިނިސްޓަރ ޓީމަށް ވެސް. ދެން އަޅުގަނޑު ދެ
ސުވާލު، އެއް ސުވާލެއް އަޅުގަނޑު ކޮށްލުމުގެ ކުރިއަށް ކުރިން ދެންނެވި، މިނިސްޓަރ ދެއްވި ޖަވާބަކަށް،
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އައިފާން ސުވާލަށް ދެއްވި ޖަވާބަކަށް، މިނިސްޓްރީގެ 6 ނޮވެންބަރު 2023ގައި ކަސްޓަމަށް
ފޮނުވާފައި އޮތް ސިޓީއެއްގައި އެބަވޭ ކަސްޓަމަށް ފުލެޓުތަކެއް، 100 ފުލެޓު ލިބިފައިވާ ކަމަށް. އެއީ ދެން ދުވަހުގެ
ސުވާލާ ނުގުޅުނަސް އެއަށް ޖަވާބެއް މިނިސްޓަރ ދެއްވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން. ދެން އަޅުގަނޑުގެ
ސުވާލަކީ އެފް.ޑީ.ސީ އެގްރިމަންޓުގައި، އެފް.ޑީ.ސީއާ އެއްކޮށް ހަދާފައިވާ އެގްރިމަންޓު ހަދާފައިވާ އެއްވެސް
ފަރާތެއްގެ ފުލެޓު އިވެލުއޭޝަން ނިމޭއިރުގައި ބާތިލުވެދާނެ ކަމަށް ގަބޫލުފުޅުކުރެއްވޭތޯ؟ އެއީ އުސޫލަށް ބަދަލެއް
އަންނަ ކަމުގައިވެއްޖެއްޔާ އެކަން ބަދަލުވެދާނެތީވެ ސުވާލުކޮށްލީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިނިސްޓަރު.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އުސޫލަކަށް ބަދަލެއް ނާންނާނެ އިނގޭތޯ. އާދެ! ދެން އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ތި ކަސްޓަމްސްގެ ފުލެޓުތަކަކީ
މިއަދުގެ މައުޟޫޢުއާ ގުޅޭ ސުވާލަކަށްނުވޭ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
10

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
މިނިސްޓަރ އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް އެޑްކޮށްލައްވަން. މި 4000 ފުލެޓުތަކުގެ ތެރެއިން ކަސްޓަމުގެ މުވައްޒަފުންނަށް
100 ފުލެޓު ދޭން ކުރީގެ ހައުސިންގ މިނިސްޓަރު ނިންމާފައި އޮތް ކަމަށް އަދި ލިސްޓެއް ވެސް ނެރެފައި އޮތް
ކަމަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އެބައިން. އެހެންވީމާ، މިއީ ކިހާވަރެއްގެ، 4000 ފުލެޓާ ގުޅުން ހުރި އެއްޗެއްތޯ ނޫންތޯ
އަޅުގަނޑު ޔަގީންކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މި ބަލަނީ ކުރީގައި ، ކުރީ ސަރުކާރުން އިޢުލާންކޮށްގެން، 2022 ވަނަ އަހަރު އިޢުލާންކޮށްގެން
އެޕްލިކޭޝަންސްތައް އައިއްސަ ހުރި މި 4000 ފުލެޓަށް އިނގޭތޯ. އޭގެތެރޭގައި ކަސްޓަމްސްގެ ވާހަކައެއް ނެތް.
އެއަށް އެޕްލައިކުރި މީހުންގެ ތެރެއިން 4000 ފުލެޓު ކަނޑައަޅާފައި މިއޮތީ. ދެން ކަސްޓަމްސްއާއި އެފް.ޑީ.ސީއާ
ދޭތެރޭގައި އެއްވެސް އެގްރިމަންޓެއް އޮތް ކަމަށް ވަންޏާ އެ އެގްރިމަންޓަށް އަޅުގަނޑު ހިތުން އެފް.ޑީ.ސީން
އިޙުތިރާމުކުރާނެ. އެހެންނަމަވެސް، މި 4000 ފުލެޓުގެ ތެރޭގައި ކަސްޓަމްސްގެ މުވައްޒަފުންނަށް ކަނޑައަޅާފައި އޮތް
އެއްޗެއް އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މިހާތަނަކަށް ފެނިފައެއް ނެތް އިނގޭތޯ. ދެން އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން، ދެން
އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެވެސްވަރަކަށް ކަސްޓަމްސްއާ މަޝްވަރާކުރިއިރު ކަސްޓަމްސްގެ ވެސް މާބޮޑު އިންޓަރެސްޓެއް
ނެތޭ އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވީ އެ ފުލެޓުތަކުގެ ތެރެއިން ކަސްޓަމްސްއިން މުވައްޒަފުންނަށް ފުލެޓު ހޯދާކަށެއް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ. ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ޙުސައިން ޒިޔާދު، ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރަށް.
ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. ވަޒީރު ނިންމަވައިލި ހިސާބުން ކަސްޓަމްސް ފުލެޓާ ހަމައިން އަޅުގަނޑު
ފައްޓާނަން. 19 ވަނަ މަޖިލީހުގައި ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގައި 8 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި އޭ.ސީ.ސީން އެބަ އޮތް ބުނެފައި
އެ ބައްދަލުވުމުގެ ޚުލާސާތެރޭގައި ، 4000 ފުލެޓު ތެރެއިން 3900 ފުލެޓަށް، އޭގެ އެއީ 100 ފުލެޓަކީ ފަހުން
މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްއަށް ދީފައިވާ ފުލެޓުތައް ކަމަށްވާތީ، ޝަކުވާ ހުށަހަޅާފައި މި ވަނީ ވެސް 3900
ފުލެޓާ މެދު. އޭގެ މާނައަކީ ކަސްޓަމްސްގެ ފުލެޓުތަކަކީ އޭ.ސީ.ސީގެ މީގެ ޚުލާސާ އިން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
11

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
އެނގޭ ގޮތުގައި މިއީ ހިނގާފައި އޮތް ކަމެއް. ދެން މިނިސްޓަރ ޖަވާބުދެއްވިއިރުގައި ވުޖޫދުގައި ނެތް ކަމެއް ކަމަށް
ވިދާޅުވިހެން އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭތީ އަޅުގަނޑު ސުވާލުކުރެއްވީ. ކަސްޓަމުގެ ފުލެޓުތަކަކީ ހިނގާފައި އޮތް ކަމެއް.
އޭ.ސީ.ސީން ވެސް އެބަ ބުނޭ މި ފުލެޓުތައް މިހެން އޮތް ވާހަކަ. މި ޚުލާސާއިން އަޅުގަނޑަށް ފެންނާތީ، އެކަން ހަމަ
ފާހަގަކޮށްލަދެއްވީ. ދެވަނަ ކަމަކަށް، އަޅުގަނޑު ސުވާލެއް ގޮތުގައި މިއޮތީ، އޭ.ސީ.ސީގައި މިހާތަނަށް މި ޕެޓިޝަން
ކޮމިޓީއަށް އޭ.ސީ.ސީއާއި މިނިސްޓްރީއާ ހާޒިރުވެ ދެކެވުނު ވާހަކަތަކުގެ ޚުލާސާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރިހާ މެންބަރުންގެ
އަތުގައި ވެސް އެބަ އޮތް. އޭގެ އަލީގައި އެންމެ ގިނަ ޝަކުވާ ހުށަހެޅިފައި މި ހުރީ އުޅުނު މުއްދަތާ މެދުގައޭ. ދެން
މިނިސްޓަރ ވެސް ވާހަކަފުޅުގައި ފާހަގަކުރައްވައިފި ޝަރުތުތައް. ޙަޤީޤަތުގައި މީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަން މި
ހުންނަނީ އެންމެ ޝަރުތެއްގެ ވާހަކަ. އެއީ މާލޭގައި އުޅޭ މުއްދަތު 15 އަހަރު. އެ ދިރިއުޅުމުގައި މީތީގައި،
ޝަރުތުގައި ހުށަހެޅިފައި ހުރި 7000 މައްސަލަ ތެރޭގައި މިއޮތީ މާލޭގައި އުޅުމުގެ މުއްދަތު. އޭގައި އިންނަނީ އެ
ޝަރުތު އެކަނި. މުއްދަތު ބުނެދީފައި އިންނައިނުން އެކަންޏޭ އިނީ ފެންނަން. އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު މިހާތަނަށް
ލިބިފައި ހުރި ގޮތުން، ފަހަރެއްގައި މަޢުލޫމާތު ގޯސްވެއްޖެއްޔާ މިނިސްޓަރ ރަނގަޅުކޮށްދެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު.
މާލޭގެ ރައްޔިތުންގެ ވެސް މީގެތެރެއިން އެބަ ޝަރުތުހަމަނުވެގެން އެބަ ކަޓާ. އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނެތް އެ ލިސްޓު
ފެންނާކަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލެއްގެ ގޮތުގައި މި ކުރަނީ މި ޝަރުތު ހަމަނުވާ ލިސްޓު ޝަރުތު
ހަމަނުވަނީ ކޮން ސަބަބަކާ ހުރެކަން ލިބޭނެ ގޮތެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮންނާނެތޯ މި މައްސަލައިގެ އެއްވެސް
ހިސާބަކުން؟ ދެވަނަ ކަމަކީ މަޖިލީހަށް، އަޅުގަނޑުމެންނޭ މި ދަންނަވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް. ދެވަނަ ކަމަކަށް
ފުލެޓު ދެން ދެއްވާއިރުގައި، މީގެކުރީގައި ވެސް އެބަހުރި މިހާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހައުސިންގ މިނިސްޓަރު
ކަމުގައި ފުލެޓު ދެއްވިއިރުގައި ފުލެޓުގެ ފޯމު ނަންބަރު އެކަނި އެނގޭ ގޮތަށް އާންމުކޮށްފައި. މިފަހަރު އެކަން
ކުރައްވާނީ ކިހިނެއްތޯ؟ އެ އަޅުގަނޑު ދެ ސުވާލު ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެއީ. ދެން އަޅުގަނޑު ތިންވަނަ ސުވާލަކީ، މި
ޕޯޓަލުގައި ފެންނަން މި ހުރި ގޮތުގައި، ޕޯޓަލަކީ އޮޓޯ ޕޮއިންޓު ޖެނެރޭޓުކުރާ ގޮތަށް ހެދިފައި އިން ޕޯޓަލެއް ކަމަށް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި މި އޮންނަނީ. އެހެން ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެ އޮޓޯޖެނެރޭޓުކުރަނީ ކަމަށް
ވެއްޖެއްޔާ މި މާކްސް ވެސް ހަމަ ފެންނަމުންދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކޮށްގެން މި ހުރީ. އެ ޕޯޓަލް އިނީ އެ
ގޮތަށްތޯ، އެއީ ސުވާލެއް. ދެން މިއޮތް؛ ސުވާލު ތަންކޮޅެއް ގިނަ ވެސް ވެއްޖެ ކަންނޭނގެ. ދެން އޮތް ސުވާލަކީ
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވޭ ވަރަށް ސާފުކޮށް އެއްވެސް މީހަކަށްދީފައި އޮތް އެއްޗެއް މި ސަރުކާރަކުން އަތުނުލާނެ
ކަމަށް. ވަރަށް ގިނަ ފަހަރު ވަރަށް ގިނައިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވި ބަސްފުޅެއް. އަޅުގަނޑު ވަރަށް
އިތުބާރުކޮށްގެން އެއަށް މި ހުރީ. އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ، އޭ.ސީ.ސީގެ މި ރިޕޯޓަށް ބަލާފައި ފުލެޓު ލިބޭ މީހާ ބަދަލުވާ
12

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
ބަދަލުވުމަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ ވިދާޅުވި ވިދާޅުވުމާ ޚިލާފު ކަމަކަށް ވެދާނެތޯ ނޫންތޯ، އެކަމުގައި މިނިސްޓަރު
ދެކެވަޑައިގަންނަވަނީ ކިހިނެއްތޯ ؟ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ މި ވަގުތަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
5 ސުވާލެއް ކުރައްވައިފި އިނގޭތޯ.
ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ވެސް ނޭނގޭ އަދަދު.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވުނު. ދެން އެންމެފަހު ސުވާލުން ފަށަންތޯ އަޅުގަނޑު؟
ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ!
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
، ' '
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވެފައި އޮތީ އެންމެފަހުން މި ކަމާ ބެހޭ ގޮތުން އާންމުކޮށް އަހާ ޕުރޮގުރާމުގައި
ވިދާޅުވެފައި އޮތީ ، އެ މީހަކަށް ލިބުނު ތާކުން ލިބުނު ގޯއްޗެއް ދެއްވާނަމޭ. ފުލެޓާ ބެހޭ ގޮތުން ވެސް ވިދާޅުވީ
އޮޅުވައިލުމެއް ނެތިއްޔާ އިނގޭތޯ ދެއްވާނަމޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލަނީ ޝަރުތުހަމަވެގެން، އެއްވެސް
ކަހަލަ ޝައްކެއް ނެތް ވަރަށް އިނގޭތޯ ޝަރުތުތަކާ އެއްޗެހި ހަމަވެ، ޕޮއިންޓު ހަމަވެފައި ތިބި މީހުންނަށް ދިނުމަށް.
އެހެންވީމާ، އޭގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވިދާޅުވި އެއްޗަކާ އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރާ މަސައްކަތަކާ އެއްވެސް
ތައާރުޒުވުމެއް ނެތް އިނގޭތޯ. ދެން އެންމެ ފުރަތަމަ ތި 100 ފުލެޓުގެ ވާހަކަދެއްކެވީ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިއަދުގެ
13

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
މައުޟޫޢުއާ ގުޅޭ ވާހަކައެއް ނޫންހެން އިނގޭތޯ އެ 100 ފުލެޓުގެ ވާހަކައަކީ ، ކަސްޓަމްސްއަށް ދޭންޖެހޭ. ދެން
ޝަރުތުތައް، ޝަރުތުތަކޭ އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ، ތި ވިދާޅުވީ ވެސް އެއް ޝަރުތެއްގެ ވާހަކަ މާލޭގައި 15 އަހަރު
އުޅުން އިނގޭތޯ. އެ ނޫން އެހެން ޝަރުތުތައް ވެސް އެބަ ހުރި އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ އިނގޭތޯ. ދެން ތިންވަނަ
ސުވާލަކަށް ، އާންމުކުރާނަންތޯ މަޢުލޫމާތު އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން އާންމުކުރާނަން. އާންމުކުރާނީ އާންމުކުރެވޭ ވަރަށް
ހުރި މަޢުލޫމާތު. އޭގެ މާނައަކީ ލިސްޓު އާންމުކުރާނަން އަޅުގަނޑުމެން އިނގޭތޯ. ލިސްޓު އާންމުކުރާއިރު ލިސްޓުގައި
އަޅުގަނޑުމެން ޒާތީ މަޢުލޫމާތުގެ ގޮތުގައި ހިމެނޭ ބައެއް ކަހަލަ ކަންތައްތައް އުނިކޮށްފައި އާންމުކުރާނީ.
އެހެންނަމަވެސް، އެއީ ކޮން އެޕްލިކެންޓެއްކަން އެނގޭ ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން މަޢުލޫމާތު އާންމުކުރާނީ. ދެން
އޮޓޯޖެނެރޭޓުކޮށްގެން މާކްސްދެވޭ ވާހަކަ. އެއީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިދާނެ ކަމެއް. އެކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން
މިހާރު ރާވާފައި އޮތްގޮތުން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެ އޮޓޯޖެނަރޭޓުކުރުމަށްވުރެ ރަނގަޅުވާނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އެ
އޮޓޯޖެނެރޭޓުކުރީމާ އެ އަންނަ މަޢުލޫމާތަކީ ފަހަރެއްގައި އަދި އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް ބަލާބެލުމުގައި ބަދަލުވެދާނެ
އެއްޗެއް ކަމަށް ވެދާނެ. އެއީ ވެރިފައިކުރަންޖެހޭ ބައެއްކަހަލަ މަޢުލޫމާތު ހުންނާތީ އިނގޭތޯ. ވެރިފައިކޮށްފައި ފައިނަލް
އެ އަންނަ ޕޮއިންޓެއް އެ އަންނަ ގޮތަށް އޮންނާތީ، އޮޓޯޖެނެރޭޓުކޮށްފައި އެ އޮންނަ އެއްޗާއި، ވެރިފައިކުރީމާ އެ
އަންނަ މަޢުލޫމާތާ ތަފާތުވެގެން ޕޮއިންޓަށް ބަދަލުވެދާނެތީ އަސްލުގައި އޭތި އެގޮތަށް ފެންނަން އޮތީމަ ކޮންމެވެސް
ވަރެއްގެ އޮޅުމެއް އަރަ އިފާނެ ކަމަށް ފެންނާތީ އަޅުގަނޑަށް، އަޅުގަނޑުމެން ބަލާނަން އޮޓޯޖެނެރޭޓުކުރެވުނަސް ވެސް
ފަހަރެއްގައި އެ މަޢުލޫމާތު، އޭގެ ޑިސްކްލެ އިމެއް އަޅުގަނޑުމެންލާފައި އޮޓޯޖެނެރޭޓުވާ ގޮތަށް ބާއްވަފާނަން އިނގޭތޯ.
އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިދާނެ ކަމެއް. އެހެންވީމާ އެ ދެން 5 ސުވާލަށް އަޅުގަނޑު މި ޖަވާބުދެވުނީ
ކަމަށް މި ބަލަނީ އިނގޭތޯ.
ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޯ.ކޭ
ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
14

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލިން ވަކިން މެންޝަންކޮށްލިން އެ ޝަރުތުހަމަނުވާ؛ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ވެސް ޙަޤީޤަތުގައި
ނޭނގޭ ކޮން ބައެއް ކަމެއް ހަމަނުވެގެން މި އުޅެނީ. އެ އެއް ފެންނާކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނެތް މި ކޮމިޓީއަކަށް
ވެސް. މި މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑު ހިއްސާ ވާ އެއްވެސް ކޮމިޓީއެއްގައި. އޭގެތެރޭގައި މާލޭ ރައްޔިތުން ވެސް
ކޮންމެވެސްވަރަކަށް ހިމެނޭ ކަމަށް. ދެން މާލޭ ރައްޔިތެއް މާލޭގައި އުޅޭތާ 15 އަހަރުނުވެދާނެ. އަޅުގަނޑު ވެސް
ގަބޫލުކުރަން އެހެން ރަށެއްގައި ދިރިއުޅުން ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، މާލޭ ރައްޔިތުން ޝަރުތުހަމަނުވާ ކަމަށް އެ
ލިސްޓުގައި އޮތް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތުލިބޭތީ އެއްވެސްވަރަކަށް މާލޭގެ ރައްޔިތުން އެބަ ހިމެނޭތޯ
؟
އޭގައި
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ކޮން މާއްދާއަކުން ނޫނީ ކޮން ޝަރުތެއްތޯ؟ އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން ނޫންތޯ އެއް ޝަރުތަށްވުރެ ގިނަ ޝަރުތު
އެބަ އުޅެއޭ މީގައި އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ކޮން ޝަރުތަކު...
ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މާލޭގައި ދިރުއުޅުނު މުއްދަތު.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮންމެވެސް، މާލޭގައި ދިރިއުޅުމުގެ މުއްދަތު މާލޭ ރައްވެއްސަކަށް އެ އެއް އެޕްލައިއެއްނުވާނެ އިނގޭތޯ. ދެން މާލޭގެ
ރައްވެއްސަކަށް ޝަރުތުހަމަނުވެދާނެ މިސާލަކަށް 600 އަކަފޫޓަށްވުރެ ބޮޑު ގޯއްޗެއް އޮވެގެން އިނގޭތޯ. ނޫނިއްޔާ،
ކީކޭތޯ؟ 18 އަހަރުނުވެގެން އެކަހަލަ ކޮންމެވެސް ކަމެއްވެގެން. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ކަންތައް ދިމާވެގެން ވެސް މާލޭ
ރައްޔިތުންނަށް، މާލޭ ރައްވެހިންނަށް ޝަރުތުހަމަނުވެ އޮވެދާނެ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ އަޙްމަދު އައިފާން، ހެންވޭރު
އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
15

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. އާދެ! ދެން ހަމަ އަދިވެސް ހަމަ އެއްފަހަރު އަސްލު ކަސްޓަމްސްގެ ވާހަކަ އެ ވަރަށް
ދެއްކުނީ މި ހަމަ އޭ.ސީ.ސީން 19 ވަނަ މަޖިލީހުގެ ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުކޮށް، ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 8 ވަނަ
ބައްދަލުވުމުގައި މި ދައްކާފައި ހުރި ވާހަކައިގައި މި ވާހަކަތައް ވަރަށް ސްޕެސިފިކްކޮށް މެންޝަންކޮށްފައި ހުރީމަ.
ދެން ހަމަ އަޅުގަނޑު ރިކޯޑަށް ޓަކައި ހަމަ ވާހަކަތަކެއް މެންޝަންކޮށްލާނަން. މި ހަމަ ޚުލާސާކޮށް މިހިރީ.
މިނިސްޓްރީން އާންމުކުރި ފުރަތަމަ ލިސްޓުގައި ވެސް ކޮންމެ ބޭފުޅަކަށް މާކްސް ލިބިލެއްވިގޮތުގެ ތަފުސީލެއް އެނގޭނެ
ގޮތެއް ނެތް. މިއީ ކުރީ ސަރުކާރުން ހާމަކޮށްފައި އޮތް ލިސްޓުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ކިޔަނީ. އެކަން އެންގުމަށް 8
ނޮވެންބަރު 2023ގައި މާކްސް އެންގުމަށް އާންމުކޮށްފައިވާކަން. 10 ނޮވެންބަރު 2023އާ ހަމައަށް ޝަކުވާ
ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތުދީފައިވުމުން ޕޮއިންޓުދީފައިވާ ގޮތާ މެދު ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމަށް ރައްޔިތުންނަށް ދީފައިވަނީ ދެ
ދުވަސްކަން. އަށްހާހަށްވުރެ ގިނަ ޝަކުވާ ދެ ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޖަވާބުދެއްވާފައިވާކަން ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީން
އޭރުގައި މަޢުލޫމާތު ދިންކަން، އަދި ދެ ދުވަސްތެރޭގައި ހުރިހާ ޝަކުވާއަކަށް ޖަވާބުދިން ގޮތެއް މިނިސްޓްރީން
އެކަމަކު ބުނެނުދޭ ވާހަކަ. މިއީ ހަމަ ރިކޯޑަށް ޓަކައި. މި މައްސަލައިގެ އޭ.ސީ.ސީން އިޞްލާޙުކުރުމަށް ދަންނަވާފައިވާ
ކަންކަމާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކޮށްފައިނުވާކަން ، އިޞްލާޙުކުރައްވާފައިވާނަމަ ފުލެޓުތަކުގެ ކަންކަންކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް
ފަސޭހަވީސްކަން. ދެން މިއީ ހަމަ ރިކޯޑަށް ޓަކައި ދަންނަވައިލި ވާހަކަތަކެއް. ދެން މިއާ އެކީގައި ހަމަ އަޅުގަނޑު
ބޭނުން، މި ކަންކަން އިވެލުއޭޝަންގެ މި މަސައްކަތް ނިމޭނީ ކިހާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައިތޯ؟ އަސްލު މިއީ ވަރަށް
ގިނަ ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ޖަވާބެއް. މި ނިމޭނެ މުއްދަތެއް ސާފުވާން. އަސްލުވާ އެއްޗަކީ އެއްޗެއް ލިބިފައި އޮންނަ
ރައްޔިތަކު ، މި ފުލެޓު ލިބިފައި ހުރި ރައްޔިތުންގެ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް މިއީ މި ފުލެޓު އެ މީހުންނަށް ލިބޭނެތޯ
ނޫންތޯ، މި ޔަގީންކަން. މި ލިބޭނީ ކޮން ދުވަހަކުންތޯ. އެހެންވީމާ، މި ސުވާލުގެ ޖަވާބެއް އަޅުގަނޑަށް ލިބިއްޖެއްޔާ
ވަރަށް ރަނގަޅު. ދެން މި މައުޟޫޢުއާ ނުގުޅޭ ސުވާލެއް ވެސް އަޅުގަނޑު ކޮށްލާނަން. ކުރީ ސަރުކާރުތަކުން އެކިއެކި
ހައުސިންގ ސްކީމުގެ ދަށުން ދީފައި ހުރި ފުލެޓުތައް، މި ފުލެޓުތަކުގެ ތެރެއިން އެބަ އުޅޭ އެކިއެކި ރައްޔިތުންނަށް
ނުލިބޭ ފުލެޓު. ލިސްޓުގައި ލިބޭ ކަމަށް އޮތީ އެކަމަކު ފުލެޓު ނުލިބި މިހިރީ އެކިއެކި ސަބަބުތަކާ ހުރެ. މިކަހަލަ
ރައްޔިތުންނަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ގޮތަކަށް މިނިސްޓްރީން މިހާރު ވިސްނަމުންދޭތޯ؟ ނޫނީ މިކަހަލަ ރައްޔިތުންނާ
ދޭތެރޭގައި ކޮންކަހަލަ ގޮތަކަށްތޯ ސަރުކާރުގެ ވިސްނުންފުޅު ހުރީ؟ ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
16

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިނިސްޓަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން. ދެން މިނިސްޓަރުގެ
އިޚުތިޔާރުގައި އޮތީ ދެވަނަ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވުމާއި ނުދެއްވުމަށް އިނގޭތޯ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ފުރަތަމަ އަނެއްކާ ވެސް ކަސްޓަމްސްގެ ވާހަކަ ދެއްތޯ. އަޅުގަނޑުމެން މިނިސްޓްރީން ތިކަމާ ގޮތެއް ނިންމާފައި
އިޢުލާންކުރާނަން އިނގޭތޯ. ދެން އޮތީ އިވެލުއޭޝަން. އަޅުގަނޑު ވެސް ކުރިން ވެސް ދެންނެވިން އޮކްޓޫބަރު ނިމުމާ
ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަލާނަމޭ މި މަސައްކަތް ނިންމަން އިނގޭތޯ. އެ އެހާތަނަށޭ ފުރަތަމަ 6 ބްލޮކް އިމާރާތްކޮށް
ނިމޭނީ ވެސް އިނގޭތޯ. އަދި އެހާތަނަށް ނޭނގޭ އެކަމަކު ވަދެވޭނެހެންނެއް. އެއީ ކަރަންޓާއި ފެނުގެ ޚިދުމަތްތައް
ވެސް އަދި ގުޅޭނެ ކަމެއް ނޭނގޭ. އިމާރާތްކޮށް ނިމޭނީ އަޅުގަނޑަށް އެނގިފައިވާ، އެޗް.ޑީ.ސީން އެނގިފައިވާ
ގޮތުގައި އޮކްޓޫބަރުގެ ނިޔަލަށް އިނގޭތޯ ފުރަތަމަ 6 ޓަވަރު 32 ޓަވަރުގެ ތެރެއިން. ދެން 3 ވަނަ ސުވާލަކީ،
އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ މައުޟޫޢާ ސީދާ ގުޅުންހުރި ސުވާލެއް ނޫންކަން. އެހެންނަމަވެސް، ވަރަށް ގިނަ ރައްޔިތުންގެ
ކަންބޮޑުވުންތަކާ ގުޅޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން އެ ކަމަށް، ކުރީގައި ހިންގާފައިވާ ހައުސިންގ ސްކީމްތަކުން ލިބޭނެ
ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައި، އެހެންނަމަވެސް ކޮންމެވެސް ސަބަބަކާ ހެދި ނުލިބި ތިބި ފަރާތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު
ލިސްޓު އެކުލަވައިލަމުން މި ދަނީ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ހުރި ސްކީމުތަކުން އެ ބޭފުޅުންނަށް
ފުރުޞަތު ހޯދައިދިނުމަށް މަސައްކަތްކުރާނަން އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް، ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.
ކޮމަންޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. އަޅުގަނޑަށް ބޭނުންވި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ލިބިއްޖެ އައިފާންގެ ސުވާލުން. އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
17

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މަޑަވެލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމީޒަށް.
މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝަމީޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. ވަޒީރު ، އަޅުގަނޑު ކުރީގައި ކުރި ސުވާލަށް އެންމެ ފުރިހަމަކޮށް ޖަވާބެއް ދެވުނު
ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ގަބޫލެއްނުކުރެވޭ. އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ، ހަމަ ކުރީގެ ސުވާލު ހަމަ ތަކުރާރުކުރަން
ކަންނޭނގެ މި ޖެހެނީ. 4000 ފުލެޓުގެ ތެރެއިން އޭ.ސީ.ސީން މިއޮތީ ކަށަވަރުކޮށްފައި 800 ފުލެޓު. ދެން އަނެއް
3000 ފުލެޓާ ދޭތެރޭ ތިކޮޅުން ކަންތައްތައް ކުރައްވާނެ ގޮތެއް އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތަކަށް ވަޒީރަށް ސާފުކޮށްނުދެވޭ.
ހަމަ އެއާއެއްކޮށް މިހާރު މީގެ ހިޔާ ފުލެޓުން، މާފުކުރައްވާ! ހިޔާ ފުލެޓުން ލިބިފައި ތިބި މީހުންނަށް ރައީސް
ވިދާޅުވެފައި އޮތީ އެންމެ އަވަހަށް ލިބޭ ބޯހިޔާވަހިކަމު ތެރެއިން ނުލިބި ތިބި މީހުންނަށް، ވޭތުވެދިޔަ ސަރުކާރުން ނުދީ
ތިބި މީހުންނަށް، އެ މީހުންނަށް ކަށަވަރުކޮށްދޭނެކަން އެކިއެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ރައީސް ވަނީ ވިދާޅުވެފައި.
އެހެންކަމުން، މިކަން އޮތީ ކޮން ގޮތަކަށްތޯ ސާފުކޮށްލުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މިނިސްޓްރީގެ ޓީމަށް.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ފުރަތަމަ ސުވާލުގައި 4000 ފުލެޓުގެ ވާހަކަ ދެއްތޯ؟ 825 އޭ.ސީ.ސީން މި ކަނޑައަޅާފައި އޮތީ ހަމަ
ކަނޑައެޅިގެން ޝަރުތުހަމަވާ ކަމަށް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ބަލާނަން، އެ ވިހިހާސް އެތައް ސަތޭކަ
އެޕްލިކޭޝަންސް އައިއްސައި އެބަ އޮތް އިނގޭތޯ. ހުރިހާ އެޕްލިކޭޝަންތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގެން
އަޅުގަނޑުމެން ހޮވާނީ 4000 ފުލެޓަށް ލިބެންޖެހެނީ ކޮން ބަޔަކަށްތޯ. ޝަރުތުތައް ހަމަވެ، އެންމެ ގިނަ ޕޮއިންޓު
ލިބިގެން، އެންމެ ބޭނުންވެފައި ތިބި ބަޔަކީ ކޮން ބައެއްކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތަށް އިވެލުއޭޓުކޮށްގެން
އަޅުގަނޑުމެން އެ ލިސްޓު އެކުލަވައިލާނީ އިނގޭތޯ. ދެން ތި ކުރެއްވި ސުވާލަކީ އަޅުގަނޑުމެން، ހަމަ އެއާގުޅޭގޮތުން
އަޅުގަނޑު ކުރިން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އައިފާން އެއްސެވި ސުވާލަކަށް އަޅުގަނޑު ޖަވާބު ދީފިން. އެއީ މިހާތަނަށް
ހިންގާފައި ހުރި ހައުސިންގ ސްކީމުތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރުތުހަމަވާ ކަމަށް ކަނޑައެޅިފައި ، ލިބޭނެކަން ވެސް
18

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
ކަނޑައެޅިފައި ތިބި ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ނުލިބި ތިބި ފަރާތްތަކަށް މި ސަރުކާރުން ދެން ފަށާ، މި ސަރުކާރުން އަދި
ނުފަށާ ހައުސިންގ ސްކީމެއް އިނގޭތޯ. މި ސަރުކާރުން ފަށާ ހައުސިންގ ސްކީމަކުން އެ ފަރާތްތަކަށް ފުރުޞަތު
ލިބޭނެ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަންތައްތައް ހަމަޖައްސާނަން އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ޖަވާބު ލިބިލެއްވި ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން. އަޅުގަނޑު ދެން
މިހާރު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ މުޙައްމަދު ޢައްބާސް، ވެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢައްބާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު. އާދެ! އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މިހާރު ދެންމެ އަޅުގަނޑަށް އެނގިގެން މި
ދިޔައީ އޮޅުވަ އިލުމާއި ދޮގު ރައްޔިތުންނަށް ހެދުމުގެ ސަބަބުން، ރިޔާސީ އިންތިޚާބެއް ބޯމަތިވެފައި އޮއްވައި
ބޯހިޔާވަހިކަމާ ގުޅޭގޮތުން އިއުލާނުކުރެވި 4000 ފުލެޓުގެ ތެރެއިން، 36 ޓަވަރު ހިމެނޭ 4000 ފުލެޓުގެ ތެރެއިން
އަދި އެންމެ 6 ޓަވަރު ނިމޭނެ ކަމަށް މިނިސްޓަރ ގަބޫލުފުޅުރައްވަނީ އަންނަ އޮކްޓޫބަރާ ހަމައަށް. އެހެންވީމާ، މި
ހުރީ ރައްޔިތުންނާ ސަރުކާރާއި ދޭތެރޭގައި ފިތުނަވެރިކަން އުފެއްދުމަށް އުސޫލާ ހަމަތަކުން...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޢައްބާސް، ވީހާވެސް ކުރުކޮށް...
ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢައްބާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނޫން، އާދެ! އަޅުގަނޑު ކުރުކޮށްދާނީ ސުވާލު. އެހެންނަމަވެސް، މިނިސްޓަރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަގުތު ސަލާމަތްކުރުމުގެ ގޮތުން.
ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢައްބާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:
19

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
އާދެ! ވަގުތައް ވެސް ހަމަ އިޙުތިރާމުކުރާނަން. މިނިސްޓަރަށް ވެސް އިޙުތިރާމުކުރާނަން. މައުޟޫޢުގެ ތެރެއިން
އަޅުގަނޑު ދާނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރެއްވި ރާއްޖޭގެ
އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެއް ތަނަށްވުރެ ގިނަ ތަންތާ ރިޔާސީ އިންތިޚާބަށް ކުރިމަތިލައްވައި
ވަޢުދުވެވަޑައިގެންނެވި ދައުލަތުން ލިޔުން ދީފައި އޮތް އެއްވެސް މީހެއްގެ އަތުން އެއްވެސް ފުލެޓެއް އަތުނުލައްވާނެ
ކަމަށް. އެހެންވީމާ، ދައުލަތުގެ ނިޝާންޖެހި ކޮންޓްރެކްޓު ހެދިފައި ހުރި ފަރާތްތަކަށް އެ ފުލެޓު ދެއްވަންޖެހޭނެ ކަމަށް
އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންނޫނީ ގާނޫނު އަރާ ހަމަކޮށް، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އެ ލިޔުން ހިފައިގެން އަނެއްކާ ބޮޑު
ބަދަލެއް ހޯދަން ގޮސްދާނެ. އެހެންވީމާ، މިނިސްޓަރުގެ ވިސްނުފުޅު މިކަމާ ދޭތެރޭގައި އެބަ ގެންގުޅުއްވަންތޯ؟ މިއީ
ހަމަ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ގުޅުންހުރި ވަރަށް ބިނާކުރަނިވި ސުވާލެއް ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އާދެ! ތި ސުވާލަށް ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ކުރިން ވެސް ކޮންމެވެސްވަރަކަށް އިޝާރާތްކުރެވިއްޖެ އިނގޭތޯ.
ރައީސުލްޖުމްހުރިއްޔާ ވެސް ވިދާޅުވަމުން ގޮސްފައި އޮތީ އެއްވެސް މައްސަލައެއްނެތި ލިބިފައި ހުރި ފަރާތްތަކާ
' '
ހަވާލުކުރާނެ ކަމަށް އިނގޭތޯ. ފުލެޓާ ބެހޭގޮތުން އެހެން ވިދާޅުވި އަހާ ޕުރޮގުރާމުގައި. ތި ބޭފުޅުން އައްސަވާފައި
އޮތިއްޔާ އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ. ދެން ދެވަނަ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، ދޮގު މަޢުލޫމާތު
ހުށަހަޅާފައި، ނޫނިއްޔާ އޮޅުވާލައިގެން ފުލެޓު ހޯދަން މަސައްކަތްކޮށްފައި ހުރި ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ލިޔެކިޔުންތަކުން ސާބިތުވާ ކަމަށް ވަންޏާމު އެ ފަރާތްތަކަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ހަވާލެއްނުކުރެވޭނެ. ޝަރުތު
އެކަންޏެއް ނޫން އިނގޭތޯ. ޝަރުތު ހަމަވިޔަސް ވެސް ދީފައި ހުރި މަޢުލޫމާތުތަކަކީ ދޮގު މަޢުލޫމާތު ކަމަށް ވަންޏާ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަމާ ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ވެސް އޮންނާނެ. އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ ދީފައި ހުރި ލިޔުމުގައި
ވެސް އޮންނާނެ ހަމަ އެ ވާހަކަ. ސިއްކަ ޖަހާފައި ސޮއިކޮށްފައި ދީފައިހުރި ލިޔުންތަކުގައި ވެސް އިނގޭތޯ.
އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
20

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
ޝުކުރިއްޔާ. ދެން، އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން
ޒިޔާދުއަށް. ވަރަށް ކުރު ކުރުކޮށް ސުވާލުކުރެއްވުމަށް.
ވައިކަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
' '
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. މިނިސްޓަރ އެންމެ ފަހުން ތި ވިދާޅުވީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަހާ ޕްރޮގުރާމުގައި ވިދާޅުވި
ގޮތް. އެހެންވީމާ، އަދިވެސް އެބަ އޮތް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އޭތި ބަދަލުކުރެއްވުމުގެ ފުރުޞަތު ތި ވިދާޅުވި
ގޮތުން. މިއަދާ ހަމައަށް އައީ އެގޮތަކަށްނޫން އެ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އެކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލީ. އަޅުގަނޑު
ސުވާލަކީ، އެގްރީމެންޓެއް ދެ ފަރާތުން ކުރެވިފައި މިއޮތީ. ގާނޫނީ ކޮންމެވެސްވަރެއްގެ ބާރުވެރިކަން މީގައި ހުންނާނެ
ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ދެނީ. މީތި ބާތިލުކުރާއިރުގައި މި އެގްރީމެންޓާ ހަމައަށް ކިހިނެއްތޯ އޭގައި ޢަމަލުކުރައްވާނީ؟
ދެން އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ދެން މިނިސްޓަރ ވެސް ތި ވީދާޅުވަނީ ބަލާ ބެލުމަށްފަހު މިނިސްޓްރީން
އިވެލުއޭޓުކުރުމަށްފަހު ފުލެޓު ދެއްވާނަމޭ. ދެން، ފުލެޓު ދެއްވާއިރުގައި އިވެލުއޭޓުކުރާ ފޯމުތައް ކުރާނީ އޭ.ސީ.ސީންތޯ
ނޫނީ މިނިސްޓްރީންތޯ؟ މިވަގުތު މިނިސްޓްރީން ކުރި ކަމެއް، މިނިސްޓްރީން ގޯހެއް ހަދާފައި ހުރެއްޖެއްޔާ
މިނިސްޓްރީން ފުލެޓު ލިބުނު މީހާ އޭގެ އެއްވެސް ވަރަކަށް ޒިންމާވާން ނުޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭތީ.
މިނިސްޓްރީން ގޯހެއް ހަދާފައި ހުރި ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ މިނިސްޓްރީން އެ ކުރީ. ސަރުކާރު މުއައްސަސާއަކާ މެދު
އަޅަންވާ ފިޔަވަޅު އަޅުއްވަންޖެހޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، އާންމު ރައްޔިތުމީހާ މީގައި ގޯހެއް ނަހަދާ ކަމުގައި ވެއްޖެއްޔާ
އެކަން ފާހަގަކުރެވެންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މި ފޯމުތައް، ދެން މިކަން ކުރާނީ
އޭ.ސީ.ސީންތޯ؟
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ފުލެޓު ލިސްޓު އެކުލަވަ އިލުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އޮންނާނީ މިނިސްޓްރީގައި އިނގޭތޯ.
އޭ.ސީ.ސީން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްވާނީ ލަފައެއް. އަޅުގަނޑުމެން އެކުލަވަ އިލާ ކޮމިޓީން ވެސް ދެއްވާނީ ލަފައެއް.
އެކަމަކު، ފުލެޓު ލިސްޓު އެކުލަވައިލުމުގެ ގާނޫނީ ޒިންމާ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އުފުލަންޖެހޭނީ މިނިސްޓްރީންހެން.
އެހެންވީމާ، މިނިސްޓްރީން އެކަން އެކުލަވައިލާނީ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
21

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ. އިތުރު މެންބަރަކު ނެތް އެދިވަޑައިގެންފައި އެއްވެސް ފުރުޞަތަކަށް. ދެން އަޅުގަނޑު
އެހެންވީމާ، މިނިސްޓަރ އަޅުގަނޑުގެ އެބަ އޮތް ސުވާލެއްކޮށްލަން. ދެން ފުލެޓުގެ އިވެލުއޭޝަން މަރުޙަލާގައި
އަޅުގަނޑަށް ލިބިފައި އިން މަޢުލޫމާތު ބުނާގޮތުންނަމަ، ސިޓީ ކައުންސިލުގެ ކޮންމެވެސްވަރެއްގެ ރޯލެއް އެބަ އޮތް
މިކަމުގެ ތެރޭގައި. ދެން މިއީ ކިހާވަރެއްގެ އެއްޗެއްތޯ؟ އެއީ އެއް ސުވާލު. ދެން ދެވަނަ ސުވާލަކަށް އަޅުގަނޑު
މިނިސްޓަރާ ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، ދެން އޭ.ސީ.ސީގައި އެބަހުރި ވަރަށް ބައިވަރު މައްސަލަތަކެއް. މީގެތެރޭގައި
އޭ.ސީ.ސީން ފާހަގަކޮށްފައި އެބައިން ޖުމުލަ 20.7% އަކީ ސައްޙަ ޝަރުތު ހަމަވާ މީހުންނޭ. މީގެތެރޭގައި % 19.7
މީހުންނަކީ ކޮންމެވެސްވަރެއްގެ މައްސަލަތަކެއް ހުރި އެކަމަކު ޝަރުތު ހަމަވާ ފަރާތްތަކޭ. އޯވަރޯލްކޮށް % 59.6
މީހުންނަކީ ޝަރުތު ހަމަނުވާ މީހުންނޭ. އޭގެ މާނައަކީ އެހެންވީމާ % 40.4 މީހުންނަކީ ޝަރުތު ހަމަވާ މީހުން
މީގައި. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވާނަމަ ދެން މިސާލަކަށް މިއަށް މީހުން ނަގާއިރުގައި، މިސާލަކަށް ޝަރުތު ހަމަނުވާ
ފަރާތްތައްތާ މިއޮތީ. ދެން މިއަށް މީހުން ހަމަވާއިރުގައި ނަގާނީ މުޅި މި ލިސްޓުގެ، މާނައަކީ ކުރިން ހުށަހަޅާފައި
ތިބި މީހުންގެ ޕޮއިންޓުގެ ތަރުތީބުންތޯ އިވެލުއޭޓު ކުރަމުންދާނީ. ކޮންކަހަލަ ވިސްނުމެއްތޯ މިނިސްޓަރ ގެންގުޅުއްވަނީ.
ޝުކުރިއްޔާ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޢަލީ ޙައިދަރު އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ފުރަތަމަ އެއްސެވީ ސިޓީ ކައުންސިލުގެ ދައުރެއް. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މާލޭގެ
ބޯހިޔާވަހިކަމުގެ މައްސަލައަކީ، މާފުކުރައްވާ އިނގޭތޯ. އާދެ! އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ މާލޭގެ ބޯހިޔާވަހިކަމުގެ
މައްސަލައަށް ޙަ އްލެއް ގެނައުމަށް ކުރާ މަސައްކަތްތަކެއް ކަމަށް ވާތީ މާލޭ ސިޓީ ކައުންސިލު އޭގެ ރޯލެއް
އޮންނަންވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނާތީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ލަފާފުޅުގެ މަތިން އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީ
ކައުންސިލަށް އަޅުގަނޑުމެން އިންވައިޓު ކުރީ 5 ބޭފުޅުން އައްޔަންކުރައްވަން ކޮމިޓީއަކަށް، އަޅުގަނޑުމެން
ކޮންސަލްޓޭޓިވް ކޮމިޓީއަކަށް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން ސިޓީ ކައުންސިލުގެ ކޮމިޓީއެއް އެކުލަވައިލައިގެން ސިޓީ
ކައުންސިލުން ވެސް މި ކަމާ ބެހޭގޮތުން ދެކޭ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރިޕޯޓެއް
ލިބިފައި މިހާރު އޮތީ އިނގޭތޯ. އެއީ ސިޓީ ކައުންސިލުގެ ދައުރު އައި ގޮތަކީ. ދެން ވިދާޅުވީ އޭ.ސީ.ސީން،
އޭ.ސީ.ސީން މި ޕަރސެންޓޭޖުތައް ހަދާފައި މިހިރީ އެއްކަލަ 4000 ފުލެޓާ ބެހޭގޮތުން އިނގޭތޯ. 4048 އަޅުގަނޑު
ކުށް ނޫން ކަމަށް ވަންޏާ އެ ބޭފުޅުން އިވެލުއޭޓުކުރި ފޯމުތަކުގެ އަދަދަކީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ބަލަނީ
ހަމަ މުޅި ލިސްޓު، ވިހި ހާސް ކޮންމެވެސް ސަތޭކައެއް، ހަތަރު ސަތޭކަ ކޮންމެވެސް ވަރެއް އެބައުޅޭ އިނގޭތޯ.
22

ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން 29 ޖުލައި 2024
އެހެންވީމާ، ވިހި ހާސް އެއީ އެޕްލައިކުރި ހުރިހާ ފަރާތްތައް. އެ ފަރާތްތައް ބަލައިގެން އެ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން
ޝަރުތު ހަމަވެ ޕޮއިންޓު ލިބި، އެންމެ މަތިން ޕޮއިންޓު ލިބޭ ފަރާތްތަކުން ފެށިގެން ގޮސް މި 4000 ފުލެޓު
ހަމަކުރާނީ އަޅުގަނޑުމެން އިނގޭތޯ. އެހެންވެ އެ ވާހަކަ ދަންނަވައިލީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ އަދި މިނިސްޓަރ ޓީމު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތި ދެއްވި ވަގުތުކޮޅަށް. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް އެދިވަޑައިގެންނެވި ގޮތަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިއްޖެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު އު އްމީދުކުރަން.
ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ. މިހާހިސާބުން މިއަދުގެ ބައްދަލުވުން ނިމުނީ. والسالم عليكم .
____
23